KHARAZMI UNIVERSITY

Research in Sport Management and Motor Behavior

Print ISSN: 2252-0716 - Online ISSN: 2716-9855

The Relationship Between Sports Participation Motivation And The Socioeconomic Status Of Youth In Tehran

Mehdi Shahbazi*[1], Mohammad Taghi Khorand [2], Shaghayegh Modaberi [3]

1. Professor, Department of Behavioral and Cognitive Sports Sciences, Faculty of Sports and Health Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.
2. Assistant Professor, Sari University of Agricultural Sciences and Natural Resources, Mazandaran, Iran.
3. Assistant Professor, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran.

Corresponding Author: Mehdi Shahbazi, shabazimehdi@ut.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type
Research Article

Article history
Received: 21 February 2026
Revised: 16 May 2026
Accepted: 26 May 2026

KEYWORDS:
Sport Participation Motivation, Socioeconomic Status, Physical Activity, Youth, Family Income, Parental Education.

How to Cite:
Mehdi Shahbazi, Mohammad Taghi Khorand, Shaghayegh Modaberi. **The Relationship Between Sports Participation Motivation And The Socioeconomic Status Of Youth In Tehran.** *Research in Sport Management & Motor Behavior, 2026: 16(31):21-39*

ABSTRACT

Aim: Sport participation is influenced by numerous individual, social, and economic factors. Understanding the determinants of participation motivation can contribute to the development of effective strategies for increasing physical activity among young people. Therefore, the present study aimed to investigate the relationship between sport participation motivation and socioeconomic status among youth in Tehran.

Methods: This descriptive-correlational study was conducted using a field-based approach. The participants consisted of 130 young individuals (65 males and 65 females) recruited from sports clubs located in the northern, southern, eastern, and western regions of Tehran. Data were collected using the Participation Motivation Questionnaire (PMQ) and a Socioeconomic Status (SES) questionnaire. Descriptive statistics, independent t-test, and Pearson correlation coefficient were used to analyze the data.

Results: The findings revealed a significant positive relationship between sport participation motivation and socioeconomic status ($p < 0.05$). Significant positive associations were also found between participation motivation and family income, economic class, parental educational level, and housing status. Furthermore, male participants demonstrated significantly higher sport participation motivation than females.

Conclusion: Socioeconomic advantages, including higher family income, better housing conditions, and higher parental educational attainment, appear to play a substantial role in enhancing youth motivation toward sport participation. Policymakers and sport administrators should develop supportive programs and accessible facilities to encourage physical activity among young people from different socioeconomic backgrounds.

Published by *Kharazmi University, Tehran, Iran*. Copyright(c) The author(s) This is an open access article under the CC BY-NC license (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی

دانشگاه خوارزمی

ارتباط بین انگیزه مشارکت ورزشی و وضعیت اجتماعی-اقتصادی جوانان شهر تهران

مهدی شهبازی*[۱]، محمدتقی خورند [۲]، شقایق مدبری *[۳]

۱. استاد تمام گروه علوم رفتاری و شناختی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

۲. استادیار دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، مازندران، ایران.

۳. استادیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی، قزوین، ایران.

نویسنده مسئول: مهدی شهبازی، shabazimehdi@ut.ac.ir

اطلاعات مقاله:

نوع مقاله: علمی-پژوهشی

دریافت: ۰۲ اسفند ۱۴۰۴

ویرایش: ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۵

پذیرش: ۰۵ خرداد ۱۴۰۵

واژه های کلیدی:

انگیزه مشارکت ورزشی، وضعیت اجتماعی ـ اقتصادی، فعالیت بدنی، جوانان، تحصیلات والدین، درآمد خانوار

ارجاع:

مهدی شهبازی، محمدتقی خورند، شقایق مدبری. **ارتباط بین انگیزه مشارکت ورزشی و وضعیت اجتماعی-اقتصادی جوانان شهر تهران.** *پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۴۰۵؛ ۱۶(۳۱): ۲۱-۳۹*

چکیده

مقدمه و هدف: مشارکت در فعالیت‌های ورزشی تحت تأثیر عوامل فردی، اجتماعی و اقتصادی قرار دارد. شناخت عوامل مؤثر بر انگیزه مشارکت ورزشی می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های مرتبط با توسعه ورزش همگانی و ارتقای سلامت جامعه نقش مهمی ایفا کند. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین انگیزه مشارکت ورزشی و وضعیت اجتماعی ـ اقتصادی جوانان شهر تهران انجام شد.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی و به شیوه میدانی انجام شد. جامعه آماری شامل جوانان مراجعه‌کننده به باشگاه‌های ورزشی چهار منطقه شمال، جنوب، شرق و غرب شهر تهران بود. تعداد ۱۳۰ نفر (۶۵ دختر و ۶۵ پسر) به روش در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه انگیزه مشارکت ورزشی گیل و همکاران و پرسشنامه وضعیت اجتماعی ـ اقتصادی استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی، آزمون تی مستقل و ضریب همبستگی پیرسون تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین انگیزه مشارکت ورزشی و وضعیت اجتماعی - اقتصادی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P<0/05$). همچنین بین انگیزه مشارکت ورزشی با میزان درآمد، طبقه اقتصادی، سطح تحصیلات پدر، سطح تحصیلات مادر و وضعیت مسکن رابطه مثبت و معنادار مشاهده شد. نتایج همچنین نشان داد پسران از انگیزه مشارکت ورزشی بیشتری نسبت به دختران برخوردار بودند.

نتیجه‌گیری: وضعیت مطلوب اقتصادی، سطح تحصیلات والدین و برخورداری از امکانات مناسب زندگی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر افزایش انگیزه مشارکت ورزشی جوانان محسوب می‌شوند. بر این اساس، ارتقای آگاهی خانواده‌ها، توسعه زیرساخت‌های ورزشی و فراهم‌سازی فرصت‌های برابر برای اقشار مختلف جامعه می‌تواند به افزایش مشارکت ورزشی جوانان کمک کند.

EXTENDED ABSTRACT

Aim: Sport participation is one of the most important behavioral components of a healthy lifestyle, yet the tendency to participate in sport is not formed in isolation. Motivation to participate in physical activity is influenced by personal interests, social support, family background, access to sport facilities, economic conditions, and the perceived value of sport in everyday life. One of the factors that increases and continues the participation of individuals in society in physical activities is their motivation. Motivation, in simple terms, is the direction and intensity of an individual's effort, and individuals participate in sports activities with different motivations such as gaining vitality, feeling pleasure, preventing disease, and being healthy, losing weight, and maintaining health. Individual differences can play a significant role in determining the motivation for sports participation, so individual differences are of great importance in choosing different sports. It is of particular importance to understand why some individuals are highly motivated to achieve their goals and others are not. In large cities such as Tehran, young people live in different socioeconomic circumstances, and these differences may shape their opportunity, encouragement, and willingness to engage in sport. One of the most important issues that requires serious attention is understanding and identifying the factors that affect people's inclination towards sports activities. These factors include socio-economic status and its indicators, including education level, economic status, and family size. Human societies are divided into different classes economically and socially. Everyone belongs to a specific social and economic class based on their profession and some economic and educational criteria. Socio-economic classes affect various aspects of life, including the choice of sports and the rate of sports activities. The effect of socio-economic classes on sports activities has always been of interest since ancient times. Examining the components of motivation for sports participation (success, group atmosphere, readiness, energy release, situational factors, skill growth and development, friendship, and recreation) in relation to the level of education and socio-economic status of youth and adolescents in society helps us better understand the main factors in people's inclination towards sports and the existing obstacles to physical activity and their tendency towards inactivity. The present study was conducted to examine the relationship between sport

participation motivation and the socioeconomic status of youth in Tehran. The study specifically considered family income, economic class, parental educational level, and housing status as socioeconomic indicators and investigated their association with overall participation motivation and with the subcomponents of sport participation motivation.

Methods: This study used a descriptive-correlational design and collected data through a field-based procedure. The statistical population included young individuals who attended sport clubs and sport halls in four geographical regions of Tehran, including the northern, southern, eastern, and western areas of the city. A total of 130 participants were selected using an available sampling method. The sample included 65 males and 65 females. After receiving the necessary explanations about the purpose of the research, participants completed the consent form and then answered the questionnaires. Sport participation motivation was measured using the Participation Motivation Questionnaire (PMQ), originally developed by Gill and colleagues. This questionnaire includes 30 items scored on a five-point Likert scale and assesses eight motivational components: achievement, team atmosphere, fitness, energy release, situational factors, skill development, friendship, and fun. Socioeconomic status was assessed using the SES questionnaire, which includes demographic information and 10 questions related to family income, economic class, housing status, and parental education. The data were analyzed using descriptive statistics, independent t-test, Pearson and Spearman correlation coefficients, and the Kolmogorov-Smirnov test for normality. The analyses were conducted in SPSS version 21, and the level of significance was set at $p < 0.05$.

Results: The descriptive findings showed that half of the participants were female and half were male. The results of the independent t-test indicated that males had significantly higher motivation for sport participation than females. The findings also showed that boys were more interested in sports such as bodybuilding, table tennis, football, volleyball, badminton, futsal, swimming, wrestling, and martial arts, whereas girls reported greater interest in walking, running, and aerobics. Most participants reported using public sport facilities and sport clubs in the city, while fewer participants engaged in physical activity in mountains, parks, at home, or in dormitory sport halls. The correlation analyses

demonstrated a positive and significant relationship between overall sport participation motivation and socioeconomic status. Significant positive correlations were found between sport participation motivation and family income, economic class, father's educational level, mother's educational level, and housing status. More specifically, the findings indicated that higher income was associated with higher scores in fitness, energy release, situational factors, skill development, and fun. Economic class was significantly related to several motivational dimensions, including fitness, energy release, situational factors, skill development, and fun. The educational level of parents was associated with achievement, team atmosphere, situational factors, skill development, and friendship. Housing status also showed significant relationships with team atmosphere, friendship, and situational factors. These results suggest that material resources, educational capital, and living conditions are related to the motivational profile of youth who participate in sport.

Conclusion: The aim of the present study was to investigate the relationship between the motivation for sports participation and the socio-economic status of young people. For this purpose, the necessary information was collected by distributing the questionnaires in sports clubs in Tehran. The results of the analysis of the obtained data showed that there is a significant difference between the motivation for sports participation of girls and boys. The statistical results showed that the motivation for sports participation of boys is higher than that of girls. A comparison of the average number of sessions of participation in physical activities and the time of each session showed that most boys and girls participate in physical activities three days a week, and in each session, boys devote an average of 90 minutes and girls 60 to training. Also, the results of descriptive statistics indicate that most girls and boys use sports venues in the city to perform physical activities. The results indicate a significant relationship between the motivation for sports participation and the subscales of socio-economic status. The results of the study also showed that there is a significant relationship between the amount of income and the components of fitness, energy release, situational factors, and recreation and entertainment between girls and boys. This result indicates that having a high and average income is a factor in increasing an individual's motivation to maintain fitness and health, to get away from stress

and mental pressure through sports, going to clubs, clubs and participating in group camps and spending time with their peers. Since sports are mostly compulsory in schools and all students must participate in them, it is likely that parents consider the same amount of sports their children do at school to be sufficient and see less need to spend on their children's sports outside of school. The significant relationship between income and skill development in boys indicates that family well-being improves individuals' motivation to learn and practice new skills and achieve higher levels of sports. The existence of a significant relationship between economic class and the components of sports participation motivation in boys and girls (preparedness, energy release, situational factors, skill development and recreation) indicates that the affluent and middle classes of society are more motivated to participate in physical activities for health, leisure and entertainment. The significant relationship between the level of parental education and the components of success, group atmosphere, situational factors, skill growth and development, and friendship indicates that the higher education of parents has a significant effect on guiding and encouraging children to move and participate in sports activities. This significance is observed in both fathers and mothers and in young people, and it can be concluded that by increasing the level of education and increasing awareness and knowledge, parents can better encourage their children to exercise and physical activity, and subsequently guarantee their physical and mental health. The results showed that the higher education of fathers can play a role in children's sports participation. This shows the importance of the role of parents in guiding children, motivating them to participate in sports activities and learning and achieving higher levels of sports. The significant relationship between housing status and the components of group atmosphere, friendship, and situational factors indicates the role of social welfare in choosing friends, increasing people's motivation to join sports teams, and having two-way relationships with teammates and group members. Having such relationships gradually stimulates the individual's motivation to participate in competitions, compete with friends, and achieve victory. The findings of descriptive statistics indicate that boys are more motivated to participate in sports than girls. In general, the results of the present study show that favorable economic status and

parental education level can be strong motivational factors in encouraging and persuading individuals to participate in sports activities. It seems that by more accurately understanding socio-economic classes from various aspects, including: family income, parental education, and family housing status, methods can be adopted to increase awareness, recognize goals and programs, and facilitate access to sports facilities, places, and equipment. Some families, due to lack of necessary awareness and knowledge (low education level), are unaware of the benefits of adolescents and young people participating in various sports and neglect this issue, which leads to movement and physical problems in life.

مقدمه

امروزه با پیشرفت تکنولوژی و ماشینی شدن کارها حرکت افراد و فعالیت‌های جسمانی آنان در محیط کار، خانه و حتی در اوقات فراغت به‌تدریج کم شده است و موجب شده تا در بیشتر کشورهای پیشرفته و حتی درحال‌توسعه، شیوهٔ زندگی بدون تحرک به‌صورت یک رفتار فراگیر درآید (۱). زندگی بدون تحرک منجر به بروز نارسایی‌هایی در ابعاد وجودی جسمی، روانی و فکری در اقشار مختلف جامعه شده است. نوجوانان و جوانان نیز بخش وسیعی از افراد جامعه را تشکیل می‌دهند و به‌عنوان متخصصان آینده عهده‌دار مسئولیت‌های مهم جامعه خواهند شد. ازاین‌رو سلامت جسمی، روحی و روانی آنان اهمیت ویژه‌ای دارد؛ اما ورزش و فعالیت بدنی در اوقات فراغت نوجوانان و جوانان امروزی بسیار کمرنگ شده است (۲). اصطلاح انگیزش[1] نخستین بار از واژه لاتین موو که به معنی حرکت است گرفته شد. انگیزه را چرایی رفتار گویند. به‌عبارت‌دیگر هیچ رفتاری را فرد انجام نمی‌دهد که انگیزه‌ای یا نیازی محرک آن نباشد. انگیزش انسان اعم از خودآگاه یا ناخودآگاه، ناشی از نیازهای اوست؛ بنابراین در تعریف انگیزه می‌توان گفت: انگیزه یا نیاز عبارت است از حالتی درونی و کمبود یا محرومیتی که انسان را به انجام یک سری فعالیت وامی‌دارد (۳). علایق شخصی و طرز تلقین‌ها نسبت به خود، به شغل، به محیط کار و نیز عوامل مانند نیاز به امنیت و ارتباطات اجتماعی از جمله خصوصیات فردی هستند که در برانگیختن افراد به انجام یا اجتناب از انجام یک کار شناخته‌شده‌اند (٤). مزلو هرزبرگ و مک کلند از مشهورترین افرادی هستند که بر این عوامل تأکید کرده‌اند، مزلو سلسله‌مراتب نیازها را مطرح ساخت و اظهار داشت، با ارضاء شدن هر سطح پائین تر از سطوح نیازهای فردی یعنی نیاز به آب و غذا، ایمنی و نظم و انتظام عشق و محبت، احترام، اعتلای نفس و کمال‌جویی، انسان در طلب ارضاء نیازهای سطوح بالاتر در تکاپو خواهد بود. عوامل انگیزش ناشی از ماهیت شغل عبارت‌اند از آن ویژگی‌های شغلی که می‌توانند موجبات رضایت شاغل آن را فراهم آورند (۵). میزان مسئولیت ناشی از شغل، تنوع عملیاتی که شغل اقتضا می‌کند، معنی‌دار و مهم بودن شغل از عوامل عمده انگیزش صاحب شغل شناخته‌شده‌اند. روانشناسان از هدف‌گرایی برای توصیف ویژگی‌های شخصیتی افراد نام می‌برند. آنان معتقدند که افراد، دو هدف‌گرایی معطوف به تکلیف و معطوف به خود دارند. هریک از این هدف‌گرایی‌ها، انگیزه‌های متفاوتی برای اجرای کارها فراهم می‌آورند. برای مثال، هدف‌گرایی معطوف به تکلیف سبب می‌شود که ورزشکاران انگیزه لازم برای کسب مهارت‌های مورد نیاز بسیاری از فعالیت‌های ورزشی را پیدا کنند. از طرف دیگر، هدف‌گرایی معطوف به خود به برقراری دیدگاه‌های مثبت درباره توانایی فردی و پرهیز از قضاوت‌های منفی ارتباط پیدا می‌کند (۵). یکی از عواملی که باعث افزایش و استمرار افراد جامعه به مشارکت در فعالیت‌های بدنی می‌شود انگیزش آنان است. انگیزش به بیان ساده عبارت است از جهت و شدت تلاش فرد و افراد با انگیزه‌های متفاوتی مانند کسب نشاط، احساس لذت و پیشگیری از بیماری و شادابی و لاغر شدن و حفظ سلامت در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کنند (٦). تفاوت‌های فردی می‌تواند نقش بسزایی در تعیین انگیزه مشارکت ورزشی داشته باشد، بنابراین تفاوت‌های فردی در انتخاب رشته‌های مختلف ورزشی اهمیت بالایی دارد. آگاهی از اینکه چرا برخی افراد برای دستیابی

1. Motivation

به اهداف خود انگیزش بالایی دارند و برخی دیگر فاقد این انگیزش‌اند اهمیت خاصی دارد (۷). نتایج پژوهش‌های زیادی چون الترمن و همکاران (۲۰۱۲)، آمادو و همکاران (۲۰۱٤)، بریثویت و همکاران (۲۰۱۱)، چاتزیپانتلی و همکاران (۲۰۱۵)، به بررسی انگیزش شرکت ورزشکاران رشته‌های گوناگون در فعالیت‌های ورزشی پرداخته‌اند، همسو است. به بررسی انگیزش شرکت ورزشکاران رشته‌های گوناگون در فعالیت‌های ورزشی پرداخته‌اند. آنان مهم‌ترین انگیزه‌های ورزشکاران را یادگیری مهارت‌های جدید، بهبود مهارت‌های ورزشی موجود، احساس لذت بردن از کسب آمادگی جسمانی، لذت بردن از شرکت در رقابت‌های سالم و کسب مقام و شهرت بیان کرده‌اند (۸–۱۱). در پژوهش‌های متعددی ارتباط انگیزهٔ مشارکت ورزشی با عواملی همچون گروه‌های سنی، جنس و رشتهٔ ورزشی و سطح فعالیت بدنی بررسی شد که نتایج آن‌ها بر تفاوت انگیزهٔ مشارکت در دوره‌های سنی و رشته‌های ورزشی مختلف تأکید دارند (۱۲–۱٦). نوربخش (۲۰۰٦) در مطالعهٔ خود گزارش کرد بین مؤلفه‌های مختلف انگیزهٔ مشارکت ورزشی دانش آموزان مقطع متوسطه با هدف‌گرایی (سوگیری هدف) ورزشی آنان رابطهٔ مثبت و معناداری وجود دارد (۱۷). این در حالی است که پاناگوتیس و زاهارادیس (۲۰۰۷) در بررسی روابط عوامل انگیزشی و سوگیری هدف نتایج متفاوتی را ذکر کردند، به‌طوری‌که بین مؤلفه‌های دوست‌یابی، مقام و موقعیت، رهایی انرژی (از مؤلفه‌های انگیزش مشارکت ورزشی) با مؤلفه‌های میل به پیروزی و هدف‌گرایی (از خرده مقیاس‌های سوگیری ورزشی) رابطهٔ معناداری مشاهده نکردند، ولی بین مؤلفه‌های موفقیت، بهبود مهارت، آمادگی و جو گروهی با خرده مقیاس‌های رقابت‌طلبی و میل به پیروزی رابطهٔ مثبت و معناداری مشاهده کردند. همچنین، نتایج مطالعات آن‌ها تفاوت‌های سوگیری هدف و عوامل انگیزشی بین دو جنس و رشته‌های ورزشی مختلف را نشان داد (۱۸). بنار و لقمانی (۲۰۱۲)، به مقایسه و طبقه‌بندی شش مؤلفه انگیزه مشارکت ورزشی در جوانان، مقایسه و طبقه‌بندی تکالیف و هدف‌گرایی معطوف به خود در جوانان و نقش سطح تحصیلات والدین و اثر آن روی انگیزه مشارکت ورزشی و هدف‌گرایی[1] معطوف به تکلیف در جوانان پرداختند. یافته‌های حاصل از پژوهش آن‌ها نشان داد که انگیزه عوامل موقعیتی ورزشکاران انفرادی نسبت به ورزشکاران تیمی بیشتر بوده و این افراد بیشتر درون‌گرا[2] بودند. همچنین نتایج نشان داد که مادران با سطح تحصیلات بالاتر انگیزه درونی و پدران با سطح تحصیلات بالاتر هم انگیزه درونی و هم بیرونی را برای ورزشکاران جوان فراهم می‌کنند (۱۹). در تحقیق دیگر فولادیان و همکاران (۱۳۸۸)، نشان دادند دانشجویان پسران نسبت به دانشجویان دختران انگیزه بیشتری برای شرکت در فعالیت‌های بدنی و ورزشی داشتند، همچنین انگیزه مشارکت ورزشکاران گروهی نسبت به ورزشکاران انفرادی در فعالیت‌های بدنی بیشتر بود (۷).

از موضوعات بسیار مهم که نیازمند توجه جدی است، درک و شناسایی عوامل مؤثر بر گرایش مردم به‌سوی فعالیت‌های ورزشی است. از جمله این عوامل می‌توان به وضعیت اجتماعی–اقتصادی و شاخص‌های آن از جمله سطح تحصیلات، وضعیت اقتصادی و تعداد افراد خانواده اشاره کرد. جوامع انسانی از لحاظ اقتصادی

1. Target-Orientation
2. Ego- Orientation

و اجتماعی به طبقات مختلف تقسیم‌بندی می‌شوند. هرکسی برحسب حرفه و برخی معیارهای اقتصادی و تحصیلی، به یک طبقه اجتماعی و اقتصادی خاص تعلق دارد. طبقات اجتماعی- اقتصادی روی جنبه‌های مختلف زندگی از جمله انتخاب رشته ورزشی و نرخ فعالیت‌های ورزشی تأثیر دارد. تأثیر طبقات اجتماعی- اقتصادی بر فعالیت‌های ورزشی از گذشته‌های دور، همواره مورد توجه بوده است. هومر در کتاب (ایلیاد و ادیسه) اظهار می‌دارد که تنها پادشاهان، شاهزادگان و اشراف حق داشتند به ورزش بپردازند و این امر منحصر به آنان بود. برخی مطالعات حاکی از سطح فعالیت‌های بدنی و ورزشی است که تحت تأثیر وضعیت اجتماعی- اقتصادی قرار می‌گیرد(۲۰). افرادی که در طبقات بالای اجتماعی- اقتصادی قرار دارند از سطوح فعالیت بالاتری نسبت به افراد سایر طبقات برخوردارند(۲۱). حضور اقشار خاص در فعالیت‌های ورزشی نیز تحت تأثیر طبقات اجتماعی- اقتصادی آنان قرار می‌گیرد. به‌عنوان‌مثال فعالیت‌های زنان در ورزش تابع فرایندهای اجتماعی مختلف است برای مثال در طبقات بالای اجتماعی- اقتصادی، زنان از موقعیت اقتصادی بهتر و اوقات فراغت بیشتری برخوردارند و عمدتاً به ورزش‌هایی پرخرج و مهیج از جمله اسب‌سواری، پاتیناژ، گلف و تنیس، روی می‌آورند. ولی زنان طبقات پایین اجتماعی- اقتصادی از سطوح فعالیت کمتری برخوردارند زیرا در طبقات پایین میزان تجارب ورزشی و بدنی آنان در طول زندگی و در خانواده کم و اوقات فراغت را بیشتر صرف تماشای تلویزیون و مصاحبت با افراد خانواده می‌کنند. همچنین به‌واسطه مشغله کاری فراوان، فرصت پرداختن به فعالیت‌های ورزشی و تفریحی را ندارند. علاوه بر این، وضعیت نامطلوب امنیتی در محل زندگی نیز به مشکلات آنان می‌افزاید(۲۲). نتایج برخی از تحقیقات نشان داده است افرادی که از وضعیت اجتماعی- اقتصادی پایینی برخوردار هستند، رفتار و نگرش مطلوبی نسبت به مسائل مربوط به‌سلامتی ندارند. رفتار و نگرش این افراد در دوران بزرگسالی نسبت به این مسائل متأثر از وضعیت اجتماعی– اقتصادی دوران کودکی است (۲۳). علاوه بر این، بعضی از مطالعات نشان می‌دهند افرادی که در طبقات بالای اجتماعی- اقتصادی قرار دارند، به‌طور عموم از اطلاعات و دانش بیشتری برخوردارند و به همین دلیل تصمیم‌هایی که برای سبک زندگی خود می‌گیرند بر اساس آگاهی و دانش در خصوص مسائل سلامتی و تندرستی است، اما افراد طبقات پایین اقتصادی و اجتماعی برای سلامتی و تندرستی اهمیت زیادی قائل نیستند(۲۳). بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد تفاوت در بین برخی از شاخص‌های طبقات اجتماعی- اقتصادی بالا و پایین، تأثیر چشم‌گیری بر گرایش مردم به فعالیت‌های بدنی و رفتارهای ورزشی ایفا می‌کند. از جمله این شاخص‌ها می‌توان به سطح تحصیلات، وضعیت اقتصادی، تعداد افراد خانواده اشاره نمود. سطح تحصیلات از جمله عوامل تأثیرگذار بر فعالیت‌های ورزشی است. تحقیقات زیادی بر تأثیر چشمگیر این عامل صحه گذاشته‌اند. اهمیت و لزوم پرداختن به فعالیت‌های ورزشی برای افراد تحصیل‌کرده، روشن‌تر بوده و آن‌ها با یک برنامه‌ریزی ، منظم‌تر به فعالیت‌های ورزشی می‌پردازند. سطح تحصیلات بر انگیزه افراد تأثیر می‌گذارد. افراد تحصیل‌کرده دارای انگیزه‌های درونی قوی‌تری نسبت به افراد دارای سطح تحصیلات پایین‌تر می‌باشند(۲۴, ۲۵). شرایط خانوادگی نیز از جمله عوامل تأثیرگذار بر گرایش فرد به سمت فعالیت‌های ورزشی و بدنی به‌حساب می‌آید. بی‌شک شناخت طبقات اجتماعی- اقتصادی جامعه و تعیین میزان مشارکت

هریک از این طبقات در فعالیت‌های ورزشی، می‌تواند راهنمای مناسبی در بررسی راهکارهای جذب اقشار مختلف مردم در فعالیت‌های بدنی و ورزشی باشد.

بروستاد (۱۹۹۳ و ۱۹۹۶) در پژوهش خود گزارش کردند که عوامل انگیزه نوجوانان به فعالیت بدنی را در پنج دسته طبقه‌بندی کردند. از جمله آن‌ها می‌توان به جو گروهی شهرت فرد با شرکت در گروه ورزشی را شامل می‌شود، اهمیت ورزش که با تفکر فرد در ارتباط با نقش فعالیت بدنی بر سلامت جسم اشاره دارد، تفریح، دوست داشتن بازی و دوست‌یابی و لذت بردن از شرکت در ورزش که با جنبه‌های دوست داشتن و یا عدم دوست داشتن فعالیت بدنی در ارتباط است (۲۶, ۲۷). وینبرگ و همکاران (۲۰۰۰)، به بررسی ویژگی‌های انگیزه درونی از جمله، تفریح، رشد و توسعه مهارت پرداختند و پژوهش آن‌ها نشان داد که این عوامل ۳۵ درصد از واریانس انگیزه مشارکت ورزشی افراد را تشکیل می‌دهد که با عوامل انگیزش بیرونی مانند کسب موفقیت، کسب شهرت و دریافت پاداش همراه است. آمادگی و رهایی انرژی دو فاکتور نهایی مورد بررسی بودند که ۷,۵ درصد از واریانس انگیزش مشارکت ورزشی را شامل شدند (۲۸).

بررسی مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی (موفقیت، جو گروهی، آمادگی، رهایی انرژی، عوامل موقعیتی، رشد و توسعه مهارت، دوست‌یابی و تفریح) در ارتباط با سطح تحصیلات و وضعیت اجتماعی – اقتصادی جوانان و نوجوانان جامعه، ما را در شناخت هر چه‌بهتر عوامل اصلی در گرایش افراد به ورزش و موانع موجود در انجام فعالیت بدنی و تمایل آن‌ها به بی‌تحرکی یاری می‌کند.

با توجه به تحقیقات انجام‌گرفته در زمینه انگیزه فعالیت‌های ورزشی تاکنون پژوهشی به بررسی رابطه این مؤلفه با وضعیت اجتماعی – اقتصادی در شهر تهران نپرداخته است. لذا این سؤال مطرح می‌شود که در شهرهای بزرگی مانند تهران کدام‌یک از عوامل اقتصادی و اجتماعی (میزان درآمد خانواده، طبقه اقتصادی و سطح تحصیلات والدین) با انگیزه جوانان این شهر به‌منظور مشارکت در فعالیت‌های بدنی در ارتباط است؟ امید است پژوهش حاضر بتواند به بهبود رفتار بی‌تحرکی در زندگی امروزه کمک کند.

روش‌شناسی

راهبرد پژوهش حاضر از نوع توصیفی- همبستگی بوده و اطلاعات به شیوه میدانی گردآوری شدند.

شرکت‌کنندگان

جامعه آماری تحقیق حاضر شامل ۱۳۰ نفر (۶۵ پسر و ۶۵ دختر) از افرادی بود که به باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی در چهار منطقه شهر تهران (شمال، جنوب، غرب و شرق) مراجعه می‌کردند. روش نمونه‌گیری به‌صورت در دسترس بود.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات

از پرسشنامه‌های انگیزش شرکت در فعالیت‌های ورزشی[1] (PMQ)، این پرسشنامه توسط گیل و همکاران (۱۹۸۳) ساخته‌شده است(۲۹) و پرسشنامه وضعیت اجتماعی - اقتصادی[2](SES) که توسط قدرت نما و همکاران (۱۳۹۲) ساخته شد، برای اندازه‌گیری وضعیت اجتماعی – اقتصادی استفاده شد. پرسشنامۀ انگیزۀ مشارکت ورزشی شامل ۳۰ سؤال با مقیاس لیکرت ۵ سطحی (خیلی مهم تا بدون اهمیت) است .این پرسش‌نامه از ۸ خرده مقیاس(موفقیت، جو گروهی یا گروه‌گرایی، آمادگی، رهایی انرژی، عوامل موقعیتی، رشد و توسعه مهارت، دوست‌یابی و تفریح) تشکیل‌شده است. روایی و پایایی پرسش‌نامۀ انگیزۀ مشارکت ورزشی به ترتیب۰/۸۳ و ۰/۷۷ گزارش‌شده است، که شفیع‌زاده و همکاران(۱۳۸۵) در پژوهش خود تأیید کردند (۳۰).

پرسشنامه وضعیت اجتماعی – اقتصادی ((SES، در بخش اول ویژگی‌های فردی (سن، جنسیت، رشته تحصیلی، سال ورود و مکان ورزش)، بخش دوم ۱۰ سؤال را در قالب چهار خرده مقیاس (میزان درآمد، طبقه اقتصادی، وضعیت مسکن و سطح تحصیلات والدین)، وضعیت اقتصادی- اجتماعی آزمودنی‌ها را مشخص می‌کرد. روایی پرسشنامه توسط قدرت نما با کمک دوازده تن از اعضای هیئت‌علمی بررسی و روایی سازه از طریق تحلیل عاملی، ضریب KMO[3] برابر ۰/۷۵۲ محاسبه شد. پایایی درونی پرسشنامه نیز طی مطالعه مقدماتی به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ محاسبه شد (۱). بعد از مراجعه به باشگاه‌های ورزشی در چهار منطقه شهر تهران از **افراد** در دسترس به شکل تصادفی تقاضا کرده که زمانی را به پر کردن پرسشنامه‌ها بگذارند.

روش اجرا

پرسشنامه‌ها به همراه فرم رضایت‌نامه بعد از مراجعه به باشگاه‌های ورزشی در اختیار شرکت‌کنندگان قرار می‌گرفت و بعد از راهنمایی و پر کردن فرم رضایت‌نامه، اقدام به تکمیل پرسشنامه‌ها کردند.

روش تجزیه‌وتحلیل اطلاعات

در پژوهش حاضر داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد به‌صورت جداول و فرضیه‌ها با استفاده از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن و پیرسون، برای آزمون روابط علّی بین متغیرها و برای مشخص کردن طبیعی بودن داده‌های از آزمون کلوموگروف- اسمیرنوف با سطح معنی‌داری ($p>۰/۰۵$) استفاده شد. در ضمن کلیه عملیات آماری به‌وسیله نرم‌افزار SPSS-21 انجام شد.

1. Participation motivation questionnaire
2. Socioeconomic status
3. Kaiser – Meyer - Olkin

نتایج

یافته‌های تحقیق در دو بخش توصیفی و استنباطی ارائه می‌شوند. طبیعی بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کلوموگروف- اسمیرنوف مشخص شد (p> ۰/۰۵). در جدول ۱ ویژگی‌های فردی (سن) شرکت‌کنندگان شامل ۱۳۰ نفر به تفکیک جنسیت قابل مشاهده است. ۵۰ درصد شرکت‌کنندگان دختر (٦٥ نفر) و ۵۰ درصد دیگر پسر (٦٥ نفر) بودند.

جدول ۱. ویژگی‌های فردی (سن) شرکت‌کنندگان به تفکیک جنسیت

جنسیت	میانگین	انحراف معیار
دختر	۲۱/٦۹	۹/۵۱
پسر	۱۸/۰۸	۵/۱٤

بررسی میانگین نمرات انگیزه مشارکت ورزشی در دختران و پسران (جدول ۲) با استفاده از آزمون تی گروه‌های مستقل نشان می‌دهد که پسران به میزان معنی‌داری انگیزه بیشتری به شرکت در فعالیت‌های ورزشی نسبت به دختران دارند (p≤۰/۰۵، t = ۳/۲۰۱) (جدول ۳).

جدول ۲. نمرات کلی انگیزه مشارکت ورزشی دختران و پسران

متغیر	جنسیت	میانگین	انحراف معیار
انگیزه مشارکت ورزشی	دختر	۷٤/۹۸	۹/۲۹
	پسر	۷۷/٤۷	۸/۸۱

جدول ۳. مقایسه میزان انگیزه مشارکت ورزشی دختران و پسران

		Levene's Test for Equality of Variances	Levene's Test for Equality of Variances	t-test for Equality of means	t-test for Equality of means	t-test for Equality of means	t-test for Equality of means	t-test for Equality of means
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	95% Confidence Interval of the Difference	95% Confidence Interval of the Difference
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Lower	Upper

motivation	Equal variances assumed	.010	.769	3.201	128	.043	.06074	3.97002
motivation	Equal variances not assumed			3.201	128.000	.043	.06074	3.97002

همان‌گونه که در جدول ٤ مشاهده می‌شود نتایج حاصل از همبستگی ساده به‌منظور بررسی رابطه بین انگیزه مشارکت ورزشی و وضعیت اجتماعی- اقتصادی جوانان حاکی از وجود رابطهٔ مثبت و معنی‌داری (p≤۰/۰۵) در بین جوانان شهر تهران بود.

همچنین در انتخاب رشته‌های مختلف ورزشی نتایج نشان داد پسران علاقه بیشتری به شرکت در ورزش‌های بدن‌سازی، تنیس روی میز، فوتبال، والیبال، بدمینتون، فوتسال، شنا، کشتی و ورزش‌های رزمی دارند، درحالی‌که دختران علاقه بیشتری به شرکت در ورزش‌های پیاده‌روی، دویدن و ایروبیک داشتند.

از سوی دیگر افراد با میزان درآمد، طبقه اقتصادی و وضعیت مسکن در حد متوسط و بالا، انگیزه بیشتری به شرکت در فعالیت‌های ورزشی دارند. همچنین مشاهده شد که سطح تحصیلات پدر و مادر نقش مؤثری در انگیزه مشارکت افراد داشته و می‌توان گفت تحصیلات عالیه والدین می‌تواند رابطهٔ مثبتی با انگیزه مشارکت ورزشی فرزندان آن‌ها داشته باشد. طبق نمرات به‌دست‌آمده از پرسشنامه وضعیت اجتماعی- اقتصادی، مشاهده می‌شود که دختران و پسران بیشتر در مکان‌های ورزشی سطح شهر به فعالیت بدنی پرداخته و درصد کمتری به انجام فعالیت بدنی در کوه، پارک، منزل و سالن‌های ورزشی خوابگاه‌ها می‌پردازند.

با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، ارتباط بین انگیزش مشارکت ورزشی و وضعیت اجتماعی- اقتصادی به دست آمد که در جدول ٤ ارائه‌شده است.

جدول ٤. نتایج همبستگی پیرسون بین وضعیت اجتماعی - اقتصادی و خرده مقیاس‌های آن با انگیزه مشارکت ورزشی

	میزان درآمد	طبقه اقتصادی	سطح تحصیلات پدر	سطح تحصیلات مادر	وضعیت مسکن
سطح معنی‌داری (P)	۰/۰۰٦	۰/۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۲	۰/۰۰۱
ضریب همبستگی (r)	۰/۲۳	۰/۲۰	۰/٤٥	۰/۲٦	۰/۵۳

مطابق با جدول ٤، به‌طورکلی بین انگیزه مشارکت ورزشی و خرده مقیاس‌های میزان درآمد (p =۰/۰۰٦، ۰/۲۳ = r)، طبقه اقتصادی (p =۰/۰۱، ۰/۲۰ = r)، سطح تحصیلات پدر (p =۰/۰۰۱، ۰/٤٥ = r)، سطح تحصیلات مادر (p =۰/۰۰۲، ۰/۲٦ = r) و وضعیت مسکن (p =۰/۰۰۱، ۰/۵۳ = r) رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. به‌منظور بررسی رابطه بین هرکدام از مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی با خرده مقیاس‌های وضعیت اجتماعی

– اقتصادی در جوانان، از روش ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. یافته‌های این تحلیل در جدول ۵ ارائه‌شده است.

جدول ۵. نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی با خرده مقیاس‌های وضعیت اجتماعی – اقتصادی جوانان

	موفقیت	جو گروهی	آمادگی	رهایی انرژی	عوامل موقعیتی	رشد و توسعه مهارت	دوست‌یابی	تفریح و سرگرمی
میزان درآمد	p = ۰/۱۷ r = −۰/۰۸	p = ۰/٤٥ r = ۰/۰۱	= ۰/۰۰۱ p r = ۰/۲٦	= ۰/۰۰۱ p r= ۰/۵	p = ۰/۰٤ r= ۰/۱۵	p = ۰/۰۳ r= ۰/۱٦	p = ۰/۳۲ r= −۰/۰۳	= ۰/۰۰۱ p r=۰/۳٤
طبقه اقتصادی	p =۰/۳۸ r =۰ /۰۲	p = ۰/۲۸ r= −۰/۰۵	= ۰/۰۰۱ p r= ۰/٦۷	= ۰/۰۰۱ p r= ۰/۳۹	p = ۰/۵ r= ۰/۰۰۱	p = ۰/۰۳ r= ۰/۱۵	p = ۰/۲۹ r= ۰/۰٤	= ۰/۰۵ p r= ۰/۱٤
سطح تحصیلات پدر	p =۰/۰۰۱ r =۰ /٤۸	= ۰/۰۰۱ p r= ۰/۳٤	p = ۰/٤۲ r= ۰/۰۱	p = ۰/۳۷ r= −۰/۰۲	p = ۰/۰۰۱ r= ۰/۲۵	p = ۰/۰۰۱ r= ۰/۲٦	= ۰/۰۰۱ p r= ۰/۲۳	= ۰/۲۷ p −۰/۰۵ r=
سطح تحصیلات مادر	p =۰/۰۰۸ r =۰ /۲۱	= ۰/۰۱ p r= ۰/۱۸	p = ۰/۱۵ r= ۰/۰۹	p = ۰/۱۳ r= −۰/۰۹	p = ۰/۲۷ r= ۰/۰۵	p = ۰/۰۰۱ r= ۰/٤۲	= ۰/۰۰٤ p r= ۰/۲۳	= ۰/٤۳ p r= ۰/۰۱
وضعیت مسکن	p =۰/۰۰۱ r =۰ /٤۳	= ۰/۰۰۱ p r= ۰/۳۸	p = ۰/۰۵ r= ۰/۱٤	p = ۰/۱۲ r= −۰/۱	p = ۰/۰۰۲ r= ۰/۲۵	p = ۰/۰۰۱ r= ۰/۳۰	p = ۰/۰۰۱ r= ۰/٤۳	= ۰/۳۸ p r= ۰/۰۲

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از تحقیق حاضر بررسی ارتباط بین انگیزه مشارکت ورزشی و وضعیت اجتماعی ـ اقتصادی جوانان بود. بدین منظور با توزیع پرسشنامه‌های موردنظر در باشگاه‌های ورزشی سطح شهر تهران اطلاعات لازم جمع‌آوری شد. نتایج حاصل از تحلیل اطلاعات به‌دست‌آمده، نشان داد که بین انگیزش مشارکت ورزشی دختران و پسران تفاوت معنی‌داری وجود دارد. نتایج آماری نشان داد که انگیزه مشارکت ورزشی پسران نسبت به دختران بیشتر است. مقایسه میانگین تعداد جلسات شرکت در فعالیت‌های بدنی و زمان هر جلسه نشان داد که بیشتر پسران و دختران سه روز در هفته به شرکت در فعالیت‌های بدنی می‌پردازند و در هر جلسه به‌طور میانگین پسران ۹۰ دقیقه و دختران ٦۰ را به تمرین کردن اختصاص می‌دهند. همچنین نتایج حاصل از آمار توصیفی بیانگر این است که بیشتر دختران و پسران برای انجام فعالیت‌های بدنی از اماکن ورزشی سطح شهر استفاده می‌کنند.

نتایج بیانگر وجود ارتباط معنی‌داری بین انگیزه مشارکت ورزشی با خرده مقیاس‌های وضعیت اجتماعی – اقتصادی است. همچنین نتایج تحقیق نشان داد که بین میزان درآمد و مؤلفه‌های آمادگی، رهایی انرژی، عوامل موقعیتی و تفریح و سرگرمی بین دختران و پسران رابطه معنی‌داری وجود دارد (جدول ۵ را ببینید). این نتیجه بیانگر این موضوع است که داشتن درآمد بالا و متوسط عاملی برای افزایش انگیزه فرد به‌منظور حفظ تناسب‌اندام و سلامتی خود، دور شدن از تنش‌ها و فشارهای روحی از طریق ورزش، رفتن به باشگاه‌ها، کلوپ‌ها و شرکت در اردوهای گروهی و سپری کردن اوقات با همسالان خود است. این یافته با نتایج تحقیق کانتوما و همکاران (۲۰۰۷)، پاول و همکاران (۲۰۰٤)، قدرت نما و همکاران (۱۳۹۲) مبنی بر وجود رابطه مثبت درآمد خانواده با فعالیت بدنی فرزندان همخوانی دارد (۱, ۱۵, ۳۱). ولی با نتایج تحقیق جعفری (۱۳۷۵) مبنی بر عدم رابطه میان درآمد والدین با میزان فعالیت بدنی دانش آموزان مغایر است. احتمالاً دلیل وجود این تفاوت، ناهمخوانی جامعه آماری تحقیقات مذکور با تحقیق حاضر است، زیرا در هر دو پژوهش مذکور فعالیت بدنی دانش آموزان در مدرسه به هنگام ساعت درس تربیت‌بدنی بررسی‌شده است (۳۲). ازآنجاکه ورزش در مدارس بیشتر جنبهٔ اجباری دارد و تمام دانش آموزان باید در آن شرکت کنند، این احتمال وجود دارد که والدین، همین میزان ورزش فرزندشان در مدرسه را کافی بدانند و کمتر نیاز ببینند که برای ورزش آن‌ها در خارج از مدرسه هزینه کنند. رابطه معنی‌دار بین میزان درآمد و رشد و توسعه مهارت در پسران حاکی از این است که رفاه خانواده باعث بهبود انگیزه افراد در یادگیری و تمرین مهارت‌های جدید و کسب سطوح بالاتر ورزشی می‌شود. این یافته با نتایج پژوهش نوربخش (۲۰۰٦) و پاناگوتیس (۲۰۰۰) همخوانی دارد (۱۷, ۱۸).

وجود رابطه معنی‌دار طبقه اقتصادی با مؤلفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی در پسران و دختران (آمادگی، رهایی انرژی، عوامل موقعیتی، رشد و توسعه مهارت و تفریح و سرگرمی) نشان می‌دهد که طبقات مرفه و متوسط جامعه انگیزه بیشتری به شرکت در فعالیت‌های بدنی جهت تندرستی، گذراندن اوقات فراغت و سرگرمی خود دارند. این نتایج با یافته‌های تحقیق قدرت نما و همکاران (۱۳۹۲) موافق است (۱).

رابطه معنی‌دار بین سطح تحصیلات والدین و مؤلفه‌های موفقیت، جو گروهی، عوامل موقعیتی، رشد و توسعه مهارت و دوست‌یابی بیانگر این است که تحصیلات عالیه والدین در هدایت و تشویق فرزندان به‌سوی تحرک و شرکت در فعالیت‌های ورزشی اثر بسزایی دارد. این معنی‌داری هم در پدران و هم در مادران و در جوانان مشاهده می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت که با افزایش سطح تحصیلات و افزایش آگاهی و دانش، والدین بهتر می‌توانند فرزندان خود را به ورزش و فعالیت بدنی تشویق و به دنبال آن سلامت جسمی و روانی آن‌ها را ضمانت کنند. این یافته با نتایج تحقیق بتینا و پیکو (۲۰۰۸)، بتینا و همکاران (۲۰۰۷) کانتوماو همکاران (۲۰۰۷) همخوانی دارد (۱۳, ۱٤, ۳۱). ولی با نتایج تحقیق شی و همکاران (۲۰۰٦) و جعفری (۱۳۷۵) مبنی بر نبود رابطه میان سطح تحصیلات والدین با توانایی‌های حرکتی دانش آموزان مغایر است (۳۲, ۳۳). علت این اختلاف را می‌توان به نمونه آماری تحقیق آن‌ها (تعداد افراد و بررسی تنها یک جنسیت و قشر خاصی از افراد که دارای دامنه سنی مشخصی بودند) مرتبط شمرد. نتایج نشان داد که تحصیلات عالیه پدران می‌تواند در مشارکت ورزشی فرزندان نقش داشته باشد. این موضوع اهمیت نقش پدر و مادر را در هدایت فرزندان، ایجاد

انگیزه در آن‌ها به‌منظور شرکت در فعالیت‌های ورزشی و یادگیری و کسب سطوح بالاتر ورزشی نشان می‌دهد. این نتیجه با یافته‌های تحقیق رضوی و همکاران (۱۳۸۹) موافق است (۲۰). رابطه معنی‌دار بین وضعیت مسکن و مؤلفه‌های جو گروهی، دوست‌یابی و عوامل موقعیتی نشان‌دهنده نقش رفاه اجتماعی در برگزیدن دوستان، افزایش انگیزه افراد به عضویت در تیم‌های ورزشی و داشتن روابط دوطرفه با هم‌تیمی‌ها و اعضای گروه است. داشتن این‌گونه روابط به‌تدریج انگیزه فرد را برای شرکت در مسابقات، رقابت با دوستان و کسب پیروزی را تحریک می‌کند. یافته‌های آمار توصیفی بیانگر انگیزه مشارکت ورزشی بیشتر پسران نسبت به دختران بود.

به‌طورکلی نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که وضعیت مطلوب اقتصادی و سطح تحصیلات والدین می‌توانند به‌عنوان عوامل انگیزشی قوی در تشویق و ترغیب افراد به مشارکت در فعالیت‌های ورزشی باشند. به نظر می‌رسد با شناخت دقیق‌تر طبقات اجتماعی – اقتصادی از جنبه‌های مختلف از جمله: میزان درآمد خانواده‌ها، میزان تحصیلات والدین و وضعیت مسکن خانواده، می‌توان روش‌هایی را برای افزایش سطح آگاهی، شناخت اهداف و برنامه‌ها و همچنین تسهیل دسترسی به امکانات، اماکن و تجهیزات ورزشی اتخاذ کرد. برخی خانواده‌ها به علت عدم آگاهی و دانش لازم (سطح تحصیلات پایین) از فواید مشارکت ورزشی نوجوانان و جوانان در رشته‌های مختلف ورزشی اطلاعی ندارند و نسبت به این موضوع کوتاهی کرده و همین امر منجر به ایجاد مشکلات حرکتی و جسمانی در زندگی آینده فرزندانشان می‌شود، بنابراین پیشنهاد می‌شود رسانه‌های جمعی، مسئولان و مربیان ورزشی و ... در شناسایی هر چه بیشتر نقش ورزش و فعالیت بدنی بر بهبود روند رشد جسمانی و روانی نوجوانان و جوانان بیش‌ازپیش تلاش کنند. همچنین به‌منظور داشتن جامعه سالم‌تر مسئولان ورزشی در سطوح بالاتر با مشاهده نتیجه چنین تحقیقاتی باید امکانات ورزشی را با کمترین هزینه در اختیار قشر کم‌درآمد جامعه قرار دهند و شرایطی را برای حضور فعال‌تر دختران در ورزش فراهم کنند.

References

1. Ghodrat Nama A, Heiydari Nejad S, Davoodi I. Relationship between socioeconomic status and physical activity of students of Shahid Chamran University of Ahvaz. Journal of sport management. 2013; 5(16): S5-S20. (in Persian).
2. Drenowatz C, Eisenmann JC, Pfeiffer KA, Welk G, Heelan K, Gentile D, et al. Influence of socio-economic status on habitual physical activity and sedentary behavior in 8-to 11-year old children. BMC public health. 2010;10(1):214. DOI: 10.1186/1471-2458-10-214
3. Kondric M, Sindik J, Furjan-Mandic G, Schiefler B. Participation motivation and student's physical activity among sport students in three countries. Journal of sports science & medicine. 2013;12(1):10.
4. Rhodes RE, Courneya KS, Jones LW. Personality and social cognitive influences on exercise behavior: adding the activity trait to the theory of planned behavior. Psychology of Sport and Exercise. 2004;5(3):243-54. DOI: 10.1016/S1469-0292(03)00004-9
5. Edros NNMN, Muhamad TA. Sport Participation Motivation among University Kebangsaan Malaysia Athletes. Charting a Sustainable Future of ASEAN in

Business and Social Sciences: Springer; 2020. p. 157-63. DOI: 10.1007/978-981-15-3859-9_15.
6. Enshel M H. The psychology of sport from theory to practice.2002; translate by Mosaded A A (in Persian).
7. Fuladian J, Sohrabi M, Attarzadeh H R, Farsi A. The Relationship between Sport Participation Motivation and Sport Orientation of Athletic Students. Olampic season. 2010. 4. 29-39. (in Persian).
8. Aelterman N, Vansteenkiste M, Van Keer H, Van den Berghe L, De Meyer J, Haerens L. Students' objectively measured physical activity levels and engagement as a function of between-class and between-student differences in motivation toward physical education. Journal of sport and exercise psychology. 2012; 34(4), 57-80 DOI: 10.1123/jsep.34.4.457
9. Amado D, Del Villar F, Leo FM, Sánchez-Oliva D, Sánchez-Miguel PA, García-Calvo T. Effect of a multi-dimensional intervention programme on the motivation of physical education students. PLOS one. 2014;9(1):e85275. DOI: 10.1371/journal.pone.0085275
10. Braithwaite R, Spray CM, Warburton VE. Motivational climate interventions in physical education: A meta-analysis. Psychology of Sport and Exercise. 2011;12(6):628-38. DOI: 10.1016/j.psychsport.2011.06.005
11. Chatzipanteli A, Digelidis N, Papaioannou AG. Self-regulation, motivation and teaching styles in physical education classes: An intervention study. Journal of Teaching in Physical Education. 2015;34(2):333-44. DOI: 10.1123/jtpe.2013-0024
12. Johnston LD, Delva J, O'Malley PM. Sports participation and physical education in American secondary schools: current levels and racial/ethnic and socioeconomic disparities. American journal of preventive medicine. 2007;33(4):S195-S208. DOI: 10.1016/j.amepre.2007.07.015
13. Piko BF, Fitzpatrick KM. Socioeconomic status, psychosocial health and health behaviours among Hungarian adolescents. The European Journal of Public Health. 2007; 17(4): 53-60. DOI: 10.1093/eurpub/ckl257
14. Piko BF, Keresztes N. Sociodemographic and socioeconomic variations in leisure time physical activity in a sample of Hungarian youth. International journal of public health. 2008;53(6):306-10. DOI: 10.1007/s00038-008-7117-3
15. Powell LM, Slater S, Chaloupka FJ. The relationship between community physical activity settings and race, ethnicity and socioeconomic status. Evidence-Based Preventive Medicine. 2004;1(2):135-44.
16. Nabavi A H, Hosein Zadeh A H, hosseini H. The effect of socioeconomic status and ethnic identity on social security. 2010.10(2). 9-19. (in Persian).
17. Nourbakhsh P, mazarei E. A comparison of participation motivation in sport activities in school and university boy student athletes and its relationship with their sport goal orientation. 2006. (in Persian).
18. Zahariadis PN, Biddle SJ. Goal orientations and participation motives in physical education and sport: Their relationships in English schoolchildren. Athletic Insight: the Online Journal of Sports Psychology. 2000;2(1):1-12. DOI: 10.1123/pes.5.3.210
19. Benar N, Loghmani M. Comparison between sport participation motivation and goal-orientation of youth athletes: the role of parents' education level. 2012(12). (in Persian).

20. Razavi M H. Teheri O R. Investigation of socio-economic status of individuals participating in public sport activities in Mazandaran province. 2011, 5, 21-34. (in Persian).
21. Duncan M, Woodfield L, Al-Nakeeb Y, Nevill 1 A. The impact of socio-economic status on the physical activity levels of British Secondary School Children. European Journal of Physical Education. 2002;7(1):30-44. DOI: 10.1080/1740898020070104
22. Ball K, Salmon J, Giles-Corti B, Crawford D. How can socio-economic differences in physical activity among women be explained? A qualitative study. Women & health. 2006;43(1):93-113. DOI: 10.1300/J013v43n01_06
23. Brown JV, Rusinova NL, editors. Socioeconomic status and health-related lifestyle strategies in st. petersburg, Russia. University of Texas–Austin University at the conference on heath, institutions and cultures in the former soviet sphere; 2007.
24. Kanters MA, Bocarro JN, Edwards MB, Casper JM, Floyd MF. School sport participation under two school sport policies: comparisons by race/ethnicity, gender, and socioeconomic status. Annals of behavioral medicine. 2012;45(suppl_1):S113-S21. DOI: 10.1007/s12160-012-9408-2
25. Pulsford RM, Griew P, Page AS, Cooper AR, Hillsdon MM. Socioeconomic position and childhood sedentary time: evidence from the PEACH project. International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity. 2013;10(1):105. DOI: 10.1186/1479-5868-10-105
26. Brustad FJ. Attraction to Physical Activity in Urban Schoolchildren: Parental. Research Quarterly for Exercise and Sport. 1996;67:3. DOI: 10.1080/02701367.1996.10607959
27. Brustad RJ. Who will go out and play? Parental and psychological influences on children's attraction to physical activity. Pediatric exercise science. 1993;5(3):210-23. DOI: 10.1123/pes.5.3.210
28. Weinberg R, Tenenbaum G, McKenzie A, Jackson S, Anshel M, Grove R, et al. Motivation for youth participation in sport and physical activity: relationships to culture, self-reported activity levels, and gender. International Journal of Sport Psychology. 2000; 2(31): 31-46.
29. Gill DL, Gross JB, Huddleston S. Participation motivation in youth sports. International journal of sport psychology. 1983.
30. Shafi Zadeh M. Validity and Reliability of the Sport Participation Motivation Questionnaire. Research in sports science.2005;5(14):15-31. (in Persian).
31. Kantomaa MT, Tammelin TH, Näyhä S, Taanila AM. Adolescents' physical activity in relation to family income and parents' education. Preventive medicine. 2007;44(5):410-5. DOI: 10.1016/j.ypmed.2007.01.016
32. Jafari Gh. Relationship between socioeconomic status of family and motor skills of third grade elementary school students in Khawaf.1995. Master Thesis. (in Persian).
33. Shi Z, Lien N, Kumar BN, Holmboe-Ottesen G. Physical activity and associated socio-demographic factors among school adolescents in Jiangsu Province, China. Preventive medicine. 2006;43(3):218-21. DOI: 10.1016/j.ypmed.2006.04.029